

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I RODZINY**
(NR 119)

■ **KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH**
(NR 113)

z dnia 1 lipca 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 119) Komisji Spraw Zagranicznych (nr 113)

1 lipca 2026 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisja Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem poseł **Katarzyny Ueberhan (Lewica)**, przewodniczącej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 23 lutego 2026 r. (druk nr 2667).

W posiedzeniu udział wzięli: **Władysław Teofil Bartoszewski** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Sebastian Gajewski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami oraz **Jan Malicki** i **Marian Staszewski** stali doradcy Komisji Spraw Zagranicznych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marta Artymińska**, **Bartosz Bąk**, **Dariusz Lipski** i **Damian Norwiński** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Jakub Karczewski** i **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł **Katarzyna Ueberhan (Lewica)**:

Otwieram połączone posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Spraw Zagranicznych.

Witam wszystkich państwa posłów i posłanki. Szczególnie witam przedstawicieli rządu – jest z nami minister spraw zagranicznych Władysław Bartoszewski oraz pan minister rodziny, pracy i polityki społecznej Sebastian Gajewski. Obaj panowie ministrowie są wraz ze współpracownikami. Z tego miejsca witam państwa serdecznie. Witam też szanowne grono prezydialne z Komisji Spraw Zagranicznych wraz z paniami przewodniczącymi: panią Ewą Schädler i panią Anną Wojciechowską.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony, zatem przechodzimy do jego realizacji. Szanowni państwo, marszałek Sejmu w dniu 11 czerwca tego roku skierował do połączonych Komisji projekt ustawy z druku nr 2667 do pierwszego czytania. Marszałek Sejmu wyznaczył też Komisjom termin na przedstawienie sprawozdania do dnia 14 lipca tego roku. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje wystąpienie wnioskodawcy oraz ogólną dyskusję na temat założeń projektu. Przypominam, że jesteśmy w pierwszym czytaniu rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie w dniu 23 lutego 2026 r.

Teraz oddaję głos... Rozumiem, że pan minister spraw zagranicznych będzie uzasadniał. Pan minister rodziny? Dobrze. W takim razie oddaję głos panu ministrowi Sebastianowi Gajewskiemu. Proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Sebastian Gajewski**:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt przedstawić projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie 23 lutego 2026 r.

Na wstępie zwrócę uwagę, że ratyfikacja tej umowy międzynarodowej musi odbywać się w trybie tzw. dużej ratyfikacji, czyli za zgodą wyrażoną w ustawie, ze względu na fakt, że ta umowa dotyczy wolności, praw lub obowiązków obywatelskich, które zostały określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a dokładniej prawa do zabezpieczenia społecznego, które zostało zadeklarowane w art. 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jest to typowa umowa w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Polska jest objęta mechanizmami analogicznymi do tych przewidzianych w umowie między Polską a Albanią, czyli mechanizmami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z 46 państwami. Po pierwsze w ramach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, czyli z mocy rozporządzeń nr 883 i 987, oraz po drugie w ramach mechanizmów bilateralnych wynikających – tak jak w przypadku umowy polsko-albańskiej – z umów dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

Wszystkie umowy w dziedzinie zabezpieczenia społecznego pełnią trzy zasadnicze funkcje. Pierwsza to jest funkcja społeczna, druga to jest funkcja ekonomiczna, a trzecia jest to funkcja polityczna. Funkcja społeczna umów dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego sprowadza się do wzmocnienia więzi międzyludzkich między państwami stronami takiej umowy, a zatem ułatwienia wymiany społecznej między państwami stronami. Temu służy m.in. zasada eksportu świadczenia, która umożliwia wypłatę świadczeń nabytych w jednym państwie do drugiego państwa, czy zasada sumowania okresów ubezpieczenia, która umożliwia uwzględnianie w niezbędnym zakresie okresów ubezpieczenia przebytych w jednym państwie na potrzeby przyznania świadczeń w drugim państwie. Funkcja społeczna w przypadku umowy polsko-albańskiej ma ograniczone, choć niepozbawione istotności, znaczenie, ponieważ w Polsce mieszka i pracuje ok. 700–800 obywateli Albanii, natomiast w Albanii mieszka, pracuje ok. 200 obywateli polskich.

Drugą funkcją umów dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, a zatem i tej umowy, której dotyczy projekt ustawy, nad którym procedują Wysokie Komisje, jest funkcja ekonomiczna, która sprowadza się do wzmocnienia współpracy gospodarczej między państwami, ułatwienia prowadzenia działalności przez firmy z jednego państwa na terytorium drugiego państwa strony takiej umowy. Temu służy przede wszystkim zasada podlegania jednemu ustawodawstwu, którą deklaruje ta umowa i inne umowy w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i która sprowadza się do tego, że eliminujemy ryzyko podwójnego oskładkowania i podlegamy wyłącznie jednemu ustawodawstwu, a także zasady delegowania pracowników, które ułatwiają kooperację między firmami, które mają siedziby, działają w jednym państwie, a wysyłają pracowników do drugiego państwa.

Trzecią funkcją umów dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, w tym także tej umowy, jest funkcja polityczna, która sprowadza się do wzmocnienia relacji politycznych między państwami stronami tej umowy. Mechanizmem, który jest przyjęty w relacjach dwustronnych między państwami, który wzmacnia współpracę polityczną, jest rozbudowa bazy traktatowej. Mamy z Albanią dziesięć umów międzynarodowych, ta będzie kolejna.

Trzeba zwrócić uwagę na to, że relacje polityczne między Polską a Albanią w ostatnich latach są dobre i intensywne. Mielśmy wspólne podejście do inwazji Rosji na Ukrainę, a ostatnie lata to czas wizyt wysokiego szczebla. W 2024 r. odbyła się wizyta prezydenta Albanii Bajrama Begaja w Warszawie, z drugiej strony minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski był w Albanii. W roku 2025 odbyła się wizyta premiera Donalda Tuska w Tiranie i przewodniczącej parlamentu albańskiego Elisy Spiropali w Warszawie. To wszystko powoduje, że relacje polityczne między Polską a Albanią są bardzo dobre, a ta umowa umożliwi ich wzmocnienie.

Ma to szczególne znaczenie w kontekście aspiracji związanych z integracją europejską Albanii, bo trzeba zwrócić uwagę, że Albania razem z Czarnogórą są tymi dwoma państwami z państw kandydujących do Unii Europejskiej, które są najbardziej zaawansowane w procesie akcesyjnym. Albania w 2022 r. rozpoczęła proces negocjacji akcesyjnych. 2025 r. to jest rok, w którym Albania rozpoczęła negocjacje ostatniego, piątego kłastru, a Komisja Europejska wyraziła bardzo pozytywną ocenę postępów negocjacyjnych tego państwa.

Polska, i to również jest istotne w kontekście tej umowy, na co zwrócę za chwilę uwagę, popiera aspiracje integracyjne Albanii. Takie stanowisko prezentowaliśmy też w trakcie szczytu Unia Europejska – Bałkany Zachodnie, który odbył się w czerwcu tego roku w Tivacie. Zresztą wyniki tego szczytu, komentarze ze strony chociażby przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen, wskazują, że perspektywa członkowska Albanii jest bardzo bliska, bo przewodnicząca von der Leyen wskazała, że Albania będzie kolejnym państwem po Czarnogórze, które przystąpi do Unii Europejskiej.

Te okoliczności są istotne z tego powodu, że ta umowa ma jeszcze jedną dodatkową, szczególną funkcję. Ma charakter tzw. umowy przedakcesyjnej, tzn. jest to umowa przygotowana w modelu unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i jej podpisanie przed wejściem Albanii do Unii Europejskiej umożliwi dostosowanie się polskiemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,

Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i ich odpowiednikowi w Albanii do wymogów płynących ze współdziałania instytucji w ramach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Doświadczenie Polski i innych państw członkowskich Unii Europejskiej wskazuje, że taki mechanizm umowy zawieranej chwilę przed akcesją jest bardzo korzystny z punktu widzenia krajowych instytucji zabezpieczenia społecznego.

Sama umowa, tak jak powiedziałem, jest umową typową, w związku z czym jest oparta na podstawowych zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Jest to, po pierwsze, zasada równego traktowania, która przewiduje, że osoby, do których stosuje się ta umowa, są traktowane na równi z obywatelami drugiego państwa.

Po drugie, zasada jednego ustawodawstwa, o której powiedziałem, która eliminuje ryzyko podwójnego oskładkowania. W ramach tej zasady w umowie mamy wskazane łączniki, na podstawie których ustalamy, któremu ustawodawstwu – czy polskiemu, czy albańskiemu – podlega dana osoba. Jest to podstawowa zasada *lex loci laboris*, czyli miejsca wykonywania pracy, uzupełniana takimi zasadami uzupełniającymi jak na przykład państwo bandery w przypadku marynarzy czy państwo zatrudniające w przypadku osób, które są zatrudnione w administracji danego państwa. Dodatkowo w ramach tej zasady istnieją takie mechanizmy jak delegowanie pracowników do drugiego państwa z zachowaniem podlegania ustawodawstwu państwa wysyłającego czy tzw. porozumienia wyjątkowe, czyli możliwość ustalenia, że ktoś, kto podlega ustawodawstwu zgodnie z umową jednego państwa, będzie jednak podlegał ustawodawstwu drugiego państwa. Te mechanizmy są również obecne w prawie Unii Europejskiej i korzystamy z nich w relacjach z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej czy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Trzecia zasada to zasada eksportu świadczenia, która zakłada, że po pierwsze dokonujemy transferu świadczeń za granicę, czyli możemy wypłacić takie świadczenia na przykład na rachunek bankowy za granicę, ale przede wszystkim chodzi tu o to, że zmiana miejsca zamieszkania, na przykład z Polski na Albanie, nie będzie wpływała na ewentualne zmniejszenie, zawieszenie, uchylenie czy wstrzymanie prawa do świadczenia.

Wreszcie zasada zrównania faktów i zdarzeń, która pozwala przyjąć różne zdarzenia i fakty, które mają miejsce na terenie jednego państwa strony, na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia w drugim państwie. Są one traktowane w taki sam sposób, jak gdyby miały miejsce na terenie tego drugiego państwa.

Dwie ostatnie ważne zasady: zasada sumowania okresów ubezpieczenia, czyli zasada, która pozwala na uwzględnianie w niezbędnym zakresie nabycia prawa do świadczenia okresów ubezpieczenia przebytych w drugim państwie, i zasada współpracy administracyjnej, która dotyczy współpracy między instytucjami właściwymi, czyli między na przykład polskim ZUS-em i KRUS-em oraz albańskim odpowiednikiem, i zakłada, że te instytucje muszą udzielać sobie wzajemnej pomocy co do zasady o charakterze bezpłatnym.

Kwestie związane ze współpracą administracyjną są uszczegółowione w porozumieniu administracyjnym, które ma charakter aktu wykonawczego i zostało podpisane razem z tą umową. Niemniej jednak ze względu na swój charakter prawny nie podlega ono ratyfikacji za zgodą wyrażoną w ustawie. Polska wiąże się porozumieniem administracyjnym przez zatwierdzenie.

Jeśli chodzi o zakres podmiotowy, warto zwrócić uwagę, że ta umowa nie jest oparta na kryterium obywatelstwa. Nie dotyczy więc wyłącznie obywateli Polski i Albanii, ale wszystkich osób, które podlegają ustawodawstwu jednego i drugiego państwa. Z kolei jeżeli chodzi o zakres przedmiotowy, to co do zasady są to oczywiście świadczenia wymienione w umowie. Przenosząc to na grunt polski, są to po prostu główne świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych, ubezpieczenia chorobowego i ubezpieczenia wypadkowego plus zasiłki dla bezrobotnych, które w Polsce mają charakter pozaubezpieczeniowy.

Jak zawsze w przypadku umów dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego powstaje pytanie, ile to będzie kosztować nasz system. Ze względu na to, że ta wymiana społeczna między Polską a Albanie nie jest zbyt intensywna – to jest ok. 200 Polaków mieszkających, pracujących w Albanii, 700–800 Albańczyków mieszkających i pracujących w Polsce – szacujemy, że łączny koszt tej umowy za cały rok (szacunki na rok 2027) dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS, budżetu państwa oraz Funduszu Pracy, z którego wypłacane są zasiłki dla bezrobotnych, będzie wynosić ok. 1,1 mln zł.

Wnoszę o przyjęcie tej ustawy przez Wysokie Komisje bez poprawek. Bardzo dziękuję i, jak zwykle, jeśli chodzi o pytania, jestem do dyspozycji razem z moimi współpracownikami. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie ministrze. Jak zawsze bardzo merytorycznie i wyczerpująco.
Otwieram dyskusję ogólną. Proszę, pani poseł Czechak.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

Ja tak z ciekawości – ilu aktualnie obywateli Polski przebywa na terenie Albanii?

Mam też pytanie, czy kiedy przedstawiliście propozycję tej umowy, Albania wносиła jakieśkolwiek zastrzeżenia i uwagi czy może prosiła o rozszerzenie któregoś z zapisów.

I trzecie... Już pytałam i otrzymałam wyjaśnienia, że poprawne jest również sformułowanie „Rzeczpospolitą”, ale nawet pani przewodnicząca, jak rozpoczynała Komisję, mówiła, że „umowa między Rzeczpospolitą”. Sprawdziłam, obydwie formuły są prawidłowe. Dlatego pytanie – czy u nas zawsze była stosowana ta druga formuła, „Rzeczpospolitą”? Żeby tutaj nie było niejednoznaczności, że z innymi krajami unijnymi mamy zastosowane inne słownictwo, skoro obydwie formuły są poprawne.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Sebastian Gajewski:

Bardzo dziękuję za to pytanie...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Panie ministrze, może zbiorę od wszystkich posłów pytania.

Czy są jeszcze jakieś pytania z sali? Dobrze, nie mamy. Teraz oddaję głos, proszę.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Sebastian Gajewski:

Bardzo dziękuję.

Jeżeli chodzi o liczbę obywateli Polski, którzy mieszkają, pracują w Albanii, to jest ok. 200 osób. Ta grupa obejmuje po pierwsze osoby, które nabywają nieruchomości w Albanii, dlatego że jest to dosyć popularny kierunek, w którym nasi obywatele decydują się na inwestycje. Część z nich również tam mieszka i w związku z tym podejmuje pracę czy prowadzi działalność gospodarczą. Po drugie są to osoby, które pracują w firmach turystycznych, dlatego że w tej chwili Albania jest jedną z popularniejszych destynacji wakacyjnych w Polsce. Po trzecie są to osoby, które pracują w firmach polskich inwestujących w Albanii. Tych inwestycji nie ma dużo, głównie to jest branża IT. Jest jedna bardzo duża polska firma, która prowadzi tam inwestycje w branży IT.

Jeżeli chodzi o to, kto wyszedł z inicjatywą zawarcia tej umowy, to z inicjatywą zawarcia tej umowy międzynarodowej wyszła strona albańska. Zgoda na podjęcie negocjacji tej umowy została wyrażona pod koniec 2023 r. jeszcze przez premiera Mateusza Morawieckiego. Potem to strona albańska, również w bezpośrednich relacjach bilateralnych z resortem, wyrażała duże zainteresowanie zawarciem tej umowy.

Natomiast jeżeli chodzi o sformułowanie „Rzeczpospolitą Polską”, to jest to sformułowanie stosowane według mojej wiedzy we wszystkich umowach dwustronnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Przepraszam bardzo. Zdałam sobie sprawę, gdy otworzyłam dyskusję ogólną, że nie udzieliłam wcześniej głosu panu ministrowi Bartoszewskiemu, za co bardzo przepraszam. Przepraszam, że w tym trybie, ale oczywiście na równych prawach pan minister spraw zagranicznych Władysław Bartoszewski, proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Władysław Teofil Bartoszewski:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Pan minister Gajewski wszystko powiedział, ale chciałbym jedną rzecz poprawić. Od 2023 r. liczba obywateli albańskich, którzy mieszkają w Polsce, spada i na koniec kwietnia wyniosła 650 osób. A jeśli chodzi o Polaków, to ona zwiększa się z powodów, o których właśnie mówił pan minister.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Tak więc jest to umowa korzystna dla obu stron. Może się okazać, że nawet bardziej korzystna dla Polaków, dla strony polskiej.

Dobrze, w takim razie, jeżeli nie ma więcej pytań, jeżeli pan minister jeszcze chciałby coś dodać w sprawie umowy... Jeżeli nie, w takim razie zamykam dyskusję ogólną.

Stwierdzam zamknięcie pierwszego czytania. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przechodzimy zatem do rozpatrzenia projektu ustawy. Czy są uwagi do tytułu? Rozumiem, że było pytanie o „Rzeczpospolitą” i wątpliwość została wyjaśniona. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie ma. Stwierdzam, że tytuł został rozpatrzony.

Przechodzimy do art. 1. Czy są jakieś uwagi, pytania? Nie ma. Stwierdzam, że art. 1 został rozpatrzony.

Przechodzimy zatem do art. 2. Czy są jakieś uwagi, pytania, poprawki? Nie ma. Stwierdzam, że art. 2 został rozpatrzony.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia całości projektu ustawy w zaproponowanym brzmieniu? Nie ma. Stwierdzam, że połączone Komisje chociaż raz... Nie tylko ten jeden raz, ale faktycznie nie jest to częste. Stwierdzam, że połączone Komisje przyjęły projekt ustawy z druku nr 2667.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Mam pytanie – czy mogłabym zostać posłem sprawozdawcą z uwagi na moją osobistą dużą sympatię do Albanii? Dziękuję bardzo. W takim razie, jeżeli nie ma sprzeciwu, stwierdzam, że Komisje dokonały wyboru posła sprawozdawcy, posłanki sprawozdawczynie.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Bardzo dziękuję. Dziękuję panom ministrom. U nas zawsze sprawnie.